

**WinEra - Fostering EU wine through a
new era of specialized training for
organic and biodynamic wine-producers
in EU**

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ

Απρίλιος, 2021

Ευρετήριο

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ.....	3
1. ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑ	4
2. ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ.....	5
2.1 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της μικτής μάθησης	6
3. ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ.....	7
3.1 Εγγραφή Διδάσκων (Εκπαιδευτή)	7
3.2. Εγγραφή Μαθητών.....	9
4. ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	11
5. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΔΟΜΗ ΣΕΙΡΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	13
6. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ, ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΜΕΝΤΟΡΑ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗ ΜΙΚΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ 15	
7. ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	17
7.1 Αποδοτική Επικοινωνία	17
7.2 Κώδικας δεοντολογικής συμπεριφοράς στο Διαδίκτυο - Netiquettes.....	18
8. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ.....	21
9. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	22
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	24

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ

Το WinEra «Fostering EU wine through a new era of specialized training for organic and biodynamic wine-producers in EU» είναι ένα έργο Erasmus+ που στοχεύει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών οινοποιείων μέσω της ανάπτυξης των δυνατοτήτων τους για παραγωγή και προώθηση βιολογικών και βιοδυναμικών οίνων. Μέσω μιας καινοτόμου διαδικασίας επαγγελματικής κατάρτισης, το έργο θα υποστηρίξει τη βιολογική αμπελουργία στην Ευρώπη, ενσωματώνοντας σε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα όλες τις πτυχές που αφορούν την ανάπτυξη της βιολογικής αμπελουργίας (τεχνικές καλλιέργειας, μέθοδοι παραγωγής, μάρκετινγκ, επικοινωνία, ηθική & εταιρική κοινωνική ευθύνη).

Οι βασικοί στόχοι του έργου είναι:

- Ενίσχυση των αναπτυξιακών ευκαιριών και ενίσχυση του αναπτυξιακού δυναμικού των οινοποιείων της ΕΕ εισάγοντας μια αγορά βιολογικών και βιοδυναμικών οίνων.
- Ανάπτυξη συγκεκριμένων γνώσεων και δεξιοτήτων στα οινοποιεία της ΕΕ για την παραγωγή και προώθηση βιολογικών και βιοδυναμικών οίνων.
- Παροχή εγκάρσιας, διεπιστημονικής και εξατομικευμένης εκπαίδευσης σχετικά με την παραγωγή και προώθηση βιολογικού και βιοδυναμικού οίνου ως ανταπόκριση στις ανάγκες των οινοποιείων.
- Υπενθύμιση ότι το κρασί αποτελεί μέρος της πολιτιστικής, γαστρονομικής και τοπικής κληρονομιάς της χώρας.
- Αύξηση της στήριξης που παρέχεται στους αγρότες και τους οινοπαραγωγούς για να εισέλθουν στην αγορά βιολογικών κρασιών.
- Ενθάρρυνση για την εφαρμογή μεθόδων βιολογικής γεωργίας και παραγωγής μεταξύ των καλλιεργητών σταφυλιών και των αμπελουργών.
- Προώθηση της χρήσης μεθόδων αειφόρου γεωργίας και παραγωγής οίνου μεταξύ των αγροτών και των οινοποιείων της ΕΕ.
- Προώθηση της ευρύτερης χρήσης βιολογικών και βιοδυναμικών οίνων μεταξύ των ευρωπαϊών πελατών.

Το Εγχειρίδιο για Εκπαιδευτές είναι ένας ουσιαστικός οδηγός για τους ρόλους και τα καθήκοντα των εκπαιδευτών που συμμετέχουν σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες με αυτή τη σειρά μαθημάτων μικτής μάθησης. Το κίνητρο απόδοσης και ο ενθουσιασμός του εκπαιδευτή είναι

ζωτικής σημασίας για την επιτυχία αυτού του έργου, καθώς διαδραματίζουν βασικό ρόλο στην παροχή διαδραστικότητας και συμμετοχής μεταξύ των εκπαιδευομένων.

Ο ρόλος του εκπαιδευτή στο πρόγραμμα WinEra είναι να προωθεί την επίτευξη των στόχων των εκπαιδευομένων. Διαδικτυακά ή προσωπικά, η απόδοση των εκπαιδευτών είναι θεμελιώδης για την αύξηση της συμμετοχής, της εμπλοκής, των κινήτρων και της αλληλεπίδρασης κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Οι εκπαιδευτές του προγράμματος WinEra νοούνται ως **μέντορες**, οι οποίοι είναι σε θέση να καθοδηγήσουν τους εκπαιδευόμενους κατά τη διάρκεια της μαθησιακής τους διαδικασίας, παρέχοντας ένα χώρο για την εμβάθυνση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και την ανάπτυξη επαγγελματικών στάσεων σχετικά με τα βιολογικά και βιοδυναμικά κρυστά στην Ευρώπη.

Το Εγχειρίδιο για Εκπαιδευτές καλύπτει ένα σύνολο μεθοδολογιών και καθοδήγηση για την υποστήριξη εκπαιδευτών που συμμετέχουν σε δραστηριότητες καθοδήγησης, έτσι ώστε να εκτελούν τα καθήκοντά τους αποτελεσματικά και, χρησιμοποιώντας τους διαθέσιμους τεχνικούς και παιδαγωγικούς πόρους, οι εκπαιδευόμενοι αναπτύσσουν τις προτεινόμενες δεξιότητες και ικανότητες που περιγράφονται σε κάθε ενότητα. Το Εγχειρίδιο για Εκπαιδευτές στοχεύει στην καθοδήγηση και την πιστοποίηση των εκπαιδευτών για τη σωστή εφαρμογή και ανάπτυξη του εκπαιδευτικού προγράμματος WinEra.

1. ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑ

Αυτό το εγχειρίδιο θα σας βοηθήσει να παρέχετε την καλύτερη εκπαιδευτική υποστήριξη για να καθοδηγήσετε τους εκπαιδευόμενους και να διασφαλίσετε την επιτυχία τους στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα WinEra. Οι προτάσεις και το περιεχόμενο αυτού του εγχειριδίου περιέχουν ορισμένες παιδαγωγικές αρχές που βασίζονται στην εμπειρία και την τεχνογνωσία των οργανισμών-εταίρων του έργου WinEra για την υποστήριξη της διαδικασίας καθοδήγησής σας. Ελπίζουμε ότι αυτός ο οδηγός θα σας βοηθήσει να αναπτύξετε ένα θετικό και ενεργό μαθησιακό περιβάλλον που θα οδηγήσει σε μια θετική και αποτελεσματική εμπειρία διδασκαλίας.

2. ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Τα τελευταία χρόνια, ειδικά στην Ευρώπη, οι διαδικασίες σύγκλισης έχουν φτάσει στον εκπαιδευτικό τομέα, ειδικά στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Έτσι, έχουμε ως αναφορά τη λεγόμενη Διαδικασία της Μπολόνια, η οποία ξεκίνησε το 1998 και εφαρμόζεται σήμερα σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες. Αυτή η διαδικασία, η οποία, μεταξύ άλλων στόχων, στοχεύει στην επίτευξη μιας πιο ανταγωνιστικής Ευρώπης, όπου η κινητικότητα των επαγγελματιών είναι πραγματικότητα, σήμαινε βαθιές αλλαγές. Για παράδειγμα, η υιοθέτηση ενός συγκρίσιμου συστήματος προσόντων, η αυτόματη αναγνώριση των προσόντων μεταξύ των συμμετεχόντων χωρών, η εφαρμογή συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και η αναγνώριση και βελτίωση της δια βίου μάθησης.

Όλες αυτές οι αλλαγές έχουν τοποθετήσει τον εκπαιδευόμενο ως πρωταγωνιστή της δικής του μαθησιακής διαδικασίας, όπου οι Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) θεωρούνται ως εργαλείο για τη διευκόλυνση της μάθησης και που μπορούν να βελτιώσουν την ποιότητά της, τόσο από παιδαγωγική οπτική όσο και από την οπτική διαχείρισης. Και σε αυτό το συνδυασμό (νέα μοντέλα μάθησης + ΤΠΕ) βρίσκονται η ηλεκτρονική μάθηση και η μικτή μάθηση.

Η **μικτή μάθηση** είναι ένα παράγωγο της ηλεκτρονικής μάθησης και αναφέρεται σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα που συνδυάζει εξ αποστάσεως μάθηση και πρόσωπο με πρόσωπο μάθηση για να επωφεληθεί από την παρουσία εκπαιδευομένων και μεντόρων. Οι προσωπικές συνεδρίες και οι δραστηριότητες ολοκληρώνουν την ηλεκτρονική μάθηση και ενισχύουν την απόκτηση κοινωνικών και πρακτικών δεξιοτήτων που απαιτούνται στον επαγγελματικό κόσμο.

2.1 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της μικτής μάθησης

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ
Εξαιλείφει πολλά από τα χρονικά, χωρικά και οικονομικά εμπόδια	Απαιτεί ελάχιστες τεχνολογικές δεξιότητες εκ μέρους των εκπαιδευομένων και των μεντόρων
Ευέλικτη μεθοδολογία, οι εκπαιδευόμενοι καθορίζουν τον δικό τους ρυθμό μάθησης	Απαιτεί από τους εκπαιδευόμενους να έχουν δεξιότητες για αυτόνομη μάθηση, υπευθυνότητα και αυτο-κίνητρο
Διευκολύνει την κατασκευή ατομικών και ομαδικών γνώσεων	Αυξάνει τα συναισθήματα της μοναξιάς, της πλαστοπροσωπίας, της απομόνωσης κτλ., με τον επακόλουθο κίνδυνο εγκατάλειψης
Επιτρέπει το συνδυασμό διαφορετικών υλικών	Απαιτείται σύνδεση στο Διαδίκτυο, μερικές φορές με συγκεκριμένο εύρος ζώνης
Διευκολύνει την ενημέρωση πληροφοριών και περιεχομένου	Μπορεί να απαιτήσει αλλαγή της κουλτούρας, ειδικά σε θεσμικό επίπεδο
Επιτρέπει την προσομοίωση δραστηριοτήτων	Μπορεί να υποβαθμίσει την ηλεκτρονική εκπαίδευση και να δώσει υψηλή εκτίμηση των προσωπικών συνεδριών
Επιτρέπει τη δυνατότητα ανάπτυξης συλλογικής δυναμικής	
Καλύτερη προσωπική ένταξη μεταξύ των συμμετεχόντων	
Αυξάνει τη δυνατότητα δικτύωσης, επιτόπια εργασία και τεχνικές επισκέψεις	

Φιγούρα 1: στοιχεία ενός μοντέλου μικτής μάθησης

3. ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ

Το πρόγραμμα WinEra φιλοξενείται στην πλατφόρμα Moodle. Το Moodle είναι μια πλατφόρμα εκμάθησης που έχει σχεδιαστεί για να παρέχει στους εκπαιδευτικούς, τους διαχειριστές και τους εκπαιδευόμενους ένα ενιαίο ισχυρό, ασφαλές, και ολοκληρωμένο σύστημα για τη δημιουργία εξατομικευμένων μαθησιακών περιβαλλόντων. Με πάνω από 10 χρόνια ανάπτυξης καθοδηγούμενη από την κοινωνική κατασκευαστική παιδαγωγική, το Moodle προσφέρει ένα ισχυρό σύνολο εργαλείων με γνώμονα τον εκπαιδευόμενο και συνεργατικά μαθησιακά περιβάλλοντα που ενδυναμώνουν τη διδασκαλία και τη μάθηση.

Η πλατφόρμα Moodle είναι πολύ εύχρηστη και φιλική προς τον χρήστη. Στο πρόγραμμα WinEra θα υπάρχουν οι ακόλουθοι ρόλοι:

- **Διδάσκων (εκπαιδευτής):** Οι εκπαιδευτές μπορούν να κάνουν οτιδήποτε μέσα σε ένα μάθημα, συμπεριλαμβανομένης της αλλαγής των δραστηριοτήτων, της επαφής και της βαθμολόγησης των εκπαιδευομένων.
- **Περιορισμένος Διδάσκων:** Οι εκπαιδευτές αυτοί δεν μπορούν να επεξεργαστούν το πρόγραμμα ή να αλλάξουν τις δραστηριότητες, αλλά μπορούν να διδάξουν το πρόγραμμα και να βαθμολογήσουν τους μαθητές.
- **Μαθητής:** Οι μαθητές έχουν γενικά λιγότερα προνόμια στο πρόγραμμα, μπορούν να δουν τις δραστηριότητες και να υποβάλουν εργασίες αλλά δεν μπορούν να τις αλλάξουν ή να τις επεξεργαστούν.

3.1 Εγγραφή Διδάσκων (Εκπαιδευτή)

1. Πρώτον, οι μαθητές πρέπει να εγγραφούν στην πλατφόρμα Moodle, όπου παρέχεται το πρόγραμμα. Για να το κάνουν αυτό πρέπει να μπουν στην πλατφόρμα [εδώ](#) και να εγγραφούν. Για να εγγραφούν πρέπει να κάνουν κλικ στο «Δημιουργία νέου λογαριασμού» («Create new account» - επισημαίνεται στην παρακάτω εικόνα). Στη συνέχεια, θα ανακατευθυνθούν στη φόρμα εγγραφής που πρέπει να συμπληρώσουν.

EUROSC

<input type="text" value="Username"/>	Forgotten your username or password?
<input type="password" value="Password"/>	Cookies must be enabled in your browser
☐ Remember username	Some courses may allow guest access
<input type="button" value="Log in"/>	<input type="button" value="Log in as a guest"/>

Is this your first time here?

For full access to this site, you first need to create an account.

2. Αφού ολοκληρώσουν την εγγραφή τους στην πλατφόρμα, θα λάβουν ένα email επιβεβαίωσης, το οποίο θα τους δώσει πρόσβαση στην πλατφόρμα. Θα βρουν έναν σύνδεσμο μέσα στο email που πρέπει να κάνουν κλικ για να τους κατευθύνουν στον ιστότοπο EUROSC Moodle, όπου θα μπορούν να δουν όλα τα διαθέσιμα προγράμματα.

''

A new account has been requested at 'EUROSC' using your email address.

To confirm your new account, please go to this web address:

<https://online.eurosc.eu/moodle/login/confirm.php?data=EFMKRw8R87IEWEo/anthi>

In most mail programs, this should appear as a blue link which you can just click on. If that doesn't work, then cut and paste the address into the address line at the top of your web browser window.

If you need help, please contact the site administrator,

Admin User

3. Στη συνέχεια, πρέπει να στείλουν ένα μήνυμα στον διαχειριστή του ιστότοπου ή ένα email στο info@eurosc.eu για να εγγραφούν με μη-αυτόματο τρόπο ως εκπαιδευτές στο πρόγραμμα.

3.2. Εγγραφή Μαθητών

1. Όπως και με την εγγραφή εκπαιδευτών, οι μαθητές πρέπει να εγγραφούν στην πλατφόρμα Moodle όπου παρέχεται το πρόγραμμα. Για να το κάνουν αυτό πρέπει να μπου στην πλατφόρμα [εδώ](#) και να εγγραφούν. Για να εγγραφούν πρέπει να κάνουν κλικ στο «Δημιουργία νέου λογαριασμού («Create new account» - επισημαίνεται στην παρακάτω εικόνα). Στη συνέχεια, θα ανακατευθυνθούν στη φόρμα εγγραφής που πρέπει να συμπληρώσουν.

EUROSC

Username

Password

Remember username

Log in

Forgotten your username or password?

Cookies must be enabled in your browser

Some courses may allow guest access

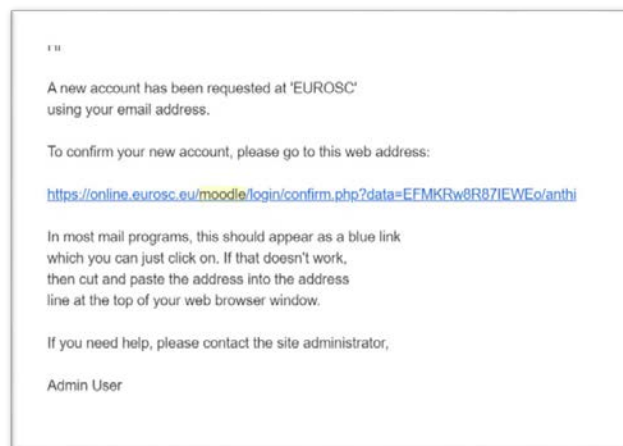
Log in as a guest

Is this your first time here?

For full access to this site, you first need to create an account.

Create new account

2. Αφού ολοκληρώσουν την εγγραφή τους στην πλατφόρμα, θα λάβουν ένα email επιβεβαίωσης, το οποίο θα τους δώσει πρόσβαση στην πλατφόρμα. Θα βρουν έναν σύνδεσμο μέσα στο email που πρέπει να κάνουν κλικ για να τους κατευθύνουν στον ιστότοπο EUROSC Moodle, όπου θα μπορούν να δουν όλα τα διαθέσιμα προγράμματα.

3. Στη συνέχεια, πρέπει να μεταβούν στο Site home (στα αριστερά) και να βρουν το πρόγραμμα WinEra.

4. Αφού επιλέξουν το πρόγραμμα, οι μαθητές πρέπει να συμπληρώσουν το κλειδί εγγραφής **WinEraStudent**, κάνοντας κλικ στο “Enrol me”:

5. Με την εγγραφή τους, οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν πρόσβαση στο πρόγραμμα και θα λάβουν ένα email επιβεβαίωσης.

Welcome to WinEra Training Course for Organic and Biodynamic Wine Producers in the EU

Do not reply to this email (via eurosc) <noreply@moodle.eurosc.eu>

Tue 11/02/2020 15:29

You ✉

Welcome to WinEra Training Course for Organic and Biodynamic Wine Producers in the EU!

If you have not done so already, you should edit your profile page so that we can learn more about you:

<https://online.eurosc.eu/moodle/user/view.php?id=162&course=4>

4. ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Τα κεφάλαια είναι σχεδιασμένα έτσι ώστε οι εκπαιδευόμενοι να μπορούν να επιτύχουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες, τις ικανότητες και τις δυνατότητες κάθε συγκεκριμένης ενότητας εντός του προγράμματος. Όλες οι διαφορετικές ενότητες ακολουθούν την ίδια δομή:

- **Θεωρητικό Πλαίσιο** σε μορφή PDF (με άμεσο σύνδεσμο προς τον Διαδραστικό Χώρο με Υλικό): Αυτή η ενότητα συνοψίζει τις τρέχουσες τεχνικές, τάσεις και κλίσεις για τη βιολογική και βιοδυναμική αμπελουργία. Το περιεχόμενο είναι ενημερωμένο, με σωστές αναφορές και περιλαμβάνει διαγράμματα, εικόνες και φιγούρες για καλύτερη κατανόηση.
- **Υλικό:** κάθε ενότητα περιέχει μια σειρά πρόσθετων υλικών, όπως βίντεο, άρθρα, αναφορές, και άλλα, για περαιτέρω γνώση.
- **Μελέτες Περίπτωσης:** Οι μελέτες περίπτωσης αναφέρονται σε λεπτομερή παραδείγματα που σχετίζονται με το κύριο θέμα της ενότητας, έτσι ώστε οι εκπαιδευόμενοι να μπορούν να βρουν πρακτικές εφαρμογές του περιεχομένου της ενότητας. Αυτές οι μελέτες περίπτωσης περιλαμβάνουν συνεντεύξεις, καλές πρακτικές από οиноποιεία ή ειδικούς, προσωπικές ιστορίες και ευρωπαϊκά έργα.
- **Δραστηριότητες:** Οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να εξετάσουν ή/και να υποβάλουν ατομικές ή ομαδικές δραστηριότητες όπου μπορούν να εφαρμόσουν αποτελεσματικά τις θεωρητικές γνώσεις που αποκτήθηκαν. Οι περισσότερες από αυτές τις δραστηριότητες προορίζονται να γίνουν στην παρουσία τους με τρόπο που οι μαθητές να μπορούν να γνωρίζουν ο ένας τον άλλον, να μοιράζονται εμπειρίες και να αυξάνουν τη δικτύωση.
- **Τεστ Αυτοαξιολόγησης:** Τα τεστ πολλαπλής επιλογής είναι διαθέσιμα στο τέλος κάθε ενότητας για τους μαθητές να αξιολογήσουν την εξομοίωση γνώσεων.
- **Βιβλιογραφία:** Μια μεγάλη λίστα αναφοράς σε μορφή APA είναι διαθέσιμη για περαιτέρω ανάγνωση.
- **Διαδραστικός Χώρος με Υλικό (Επιπρόσθετη Ανάγνωση):** Αυτή η ενότητα είναι μια συλλογή πρόσθετης ανάγνωσης και άλλων σχετικών πηγών που βασίζονται σε θέματα που αναπτύχθηκαν σε όλες τις ενότητες της εκπαιδευτικής πλατφόρμας WinEra. Η συλλογή περιλαμβάνει εργαλεία, πολυμέσα, άρθρα και άλλες δημοσιεύσεις για τους χρήστες για να εδραιώσουν τις γνώσεις τους και να αποκτήσουν περισσότερες πληροφορίες στην ενότητα οиноποίησης.

- **Επιπρόσθετα αποτελέσματα του έργου WinEra:** αποτελεί οποιοδήποτε πρόσθετο υλικό ή αποτέλεσμα που έχει παραχθεί στα πλαίσια του έργου.

5. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΔΟΜΗ ΣΕΙΡΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα WinEra διαρθρώνεται σε πέντε κύρια κεφάλαια και 17 ενότητες. Κάθε κεφάλαιο αναφέρεται σε μια βασική πτυχή της βιολογικής ή βιοδυναμικής αμπελουργίας και ενδέχεται να περιλαμβάνει μια σύντομη βίντεο-συνέντευξη με απόψεις και συμβουλές από διεθνείς βιολογικούς αμπελουργούς και ειδικούς. Το πρόγραμμα είναι ανοιχτό σε αγρότες, επιχειρηματίες, οινοπαραγωγούς, εμπειρογνώμονες κρασιού, εκπαιδευτές και οποιαδήποτε άλλη ενδιαφερόμενη ομάδα που ενδιαφέρεται να μάθει για τις πτυχές βιολογικής και βιοδυναμικής παραγωγής κρασιού. Ως εκ τούτου, οι συμμετέχοντες αναμένεται να έχουν ελάχιστες γνώσεις για την παραγωγή κρασιού, συμπεριλαμβανομένων κανόνων και τεχνικών.

Το μάθημα περιέχει τα ακόλουθα κεφάλαια:

1. Εισαγωγή στη Βιολογική Παραγωγή Οίνου:

Αυτό το κεφάλαιο προσφέρει στον μαθητή μια πρώτη γενική εισαγωγή στις βασικές έννοιες και αρχές της βιολογικής γεωργίας και της βιολογικής αμπελουργίας στην Ευρώπη. Το κεφάλαιο περιέχει πληροφορίες σχετικά με τους ισχύοντες ευρωπαϊκούς κανονισμούς σε αυτούς τους τομείς, την εξέλιξή τους και την ιστορία της εφαρμογής τους.

2. Τεχνικές Παραγωγής Βιολογικής και Βιοδυναμικής Αμπελουργίας

Αυτό το κεφάλαιο καθιστά δυνατή την προσέγγιση μέσω διαφορετικών ενοτήτων όλων των τεχνικών πτυχών της αμπελουργίας και της βιολογικής οινοποίησης, από τη φύτευση των αμπέλων έως την εμφιάλωση της παραγωγής. Όπως αναφέρεται στις διάφορες ενότητες, είναι απαραίτητο για τον εκπαιδευόμενο να αποκτήσει βασικές γνώσεις στην αμπελουργία και την παραγωγή κρασιού, επειδή οι ενότητες εστιάζουν στις τεχνικές ιδιαιτερότητες που συνδέονται με την οργανική πιστοποίηση και, σε μικρότερο βαθμό, τη βιοδυναμική. Το Κεφάλαιο 2 περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενότητες:

- α) Τεχνικές Καλλιέργειας
- β) Κλάδεμα στη Βιολογική Αμπελοκαλλιέργεια
- γ) Έλεγχος Ζιζανίων
- δ) Παράσιτα και Ασθένειες
- ε) Συντήρηση του Εδάφους
- στ) Διαδικασία Οινοποίησης
- ζ) Εμφιάλωση, Συντήρηση και Αποθήκευση Βιολογικών και Βιοδυναμικών Κρασιών

3. Μάρκετινγκ και Οικονομικές Προσεγγίσεις Στη Βιολογική Αμπελουργία

Μέσω αυτού του κεφαλαίου, ο εκπαιδευόμενος θα ανακαλύψει τις οικονομικές ιδιαιτερότητες της αγοράς βιολογικών οίνων, τις προσδοκίες των καταναλωτών και τις στρατηγικές και δραστηριότητες μάρκετινγκ και επικοινωνίας που ανταποκρίνονται καλύτερα στα χαρακτηριστικά

αυτής της αγοράς. Υπογραμμίζει επίσης τα χαρακτηριστικά του οικονομικού μοντέλου που συνδέεται με τη βιολογική αμπελουργία. Αυτό το κεφάλαιο περιλαμβάνει τέσσερις ενότητες:

- α) Κοινωνιολογική και Ιστορική Ανάλυση των Καταναλωτών
- β) Στρατηγική Μάρκετινγκ
- γ) Εργαλεία Επικοινωνίας
- δ) Οικονομικές Διαστάσεις στη Βιολογική Αμπελουργία

4. Βιολογική Παραγωγή Κρασιού ως Τρόπος Ζωής

Αυτό το κεφάλαιο είναι αφιερωμένο στις κοινωνικές και περιβαλλοντικές διαστάσεις της βιολογικής παραγωγής κρασιού. Στόχος του είναι να δείξει ότι η βιολογική παραγωγή δεν είναι μόνο ένα τεχνικό και οικονομικό ζήτημα, αλλά έχει επιπτώσεις στην τοπική κοινότητα, την ποιότητα του περιβάλλοντος και της κληρονομιάς και την τουριστική ελκυστικότητα της περιοχής και περιλαμβάνει τέσσερις διαφορετικές ενότητες:

- α) Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και Βιωσιμότητα της Βιολογικής Παραγωγής Κρασιού
- β) Βιολογική Αμπελουργία: Πρεσβευτής της Φύσης και της Βιοποικιλότητας
- γ) Ο Οινοτουρισμός στον Τομέα της Βιολογικής Αμπελουργίας
- δ) Το Κρασί και η Πολιτιστική Κληρονομιά

5. Βιοδυναμική στην Αμπελουργία και Παραγωγή Κρασιού

Μέσω αυτού του κεφαλαίου, ο μαθητής θα είναι σε θέση να ανακαλύψει τις κύριες αρχές της βιοδυναμικής γεωργίας και την εφαρμογή τους στην αμπελουργία. Το κεφάλαιο όχι μόνο καθιστά δυνατή την ανακάλυψη της ιστορίας και των θεμελιωδών εννοιών, αλλά και την προσέγγιση των βασικών αγρονομικών προσανατολισμών που σχετίζονται με τη βιοδυναμική και την εφαρμογή τους στην αμπελουργία.

Πριν ξεκινήσουν το πρόγραμμα, οι μαθητές μπορούν να αποφασίσουν σε ποια κεφάλαια θα εγγραφούν. Ο καθορισμός της ατομικής πορείας μάθησης θα υποβοηθείται από τον μέντορα, ο οποίος θα προτείνει τα κεφάλαια που είναι πιο κατάλληλα για κάθε συμμετέχοντα στο πρόγραμμα ανάλογα με την προηγούμενη εμπειρία τους, τα τρέχοντα επιχειρηματικά ενδιαφέροντα, τους προσωπικούς μαθησιακούς στόχους, τη διαθεσιμότητα του χρόνου κτλ. Κάθε ενότητα έχει συγκεκριμένα μαθησιακά αποτελέσματα (γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες) που συμπληρώνουν εκείνα των άλλων κεφαλαίων που διατίθενται στο πρόγραμμα WinEra.

6. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ, ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΜΕΝΤΟΡΑ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗ ΜΙΚΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ

Όπως εξηγήθηκε σε προηγούμενες ενότητες, η διδασκαλία του προγράμματος WinEra έχει ως στόχο να υποστηρίξει και να βελτιώσει την ανάπτυξη των εκπαιδευτών ενεργώντας ως μέντορες. Οι μέντορες διαδραματίζουν σημαντικό παιδαγωγικό ρόλο, παρακινώντας και βοηθώντας τους εκπαιδευόμενους στη μαθησιακή τους διαδικασία. Ο ρόλος τους είναι να υποστηρίζουν τους μαθητές καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος, να διατηρούν επαφή μαζί τους, να παρακολουθούν την απόδοσή τους και να τους παρέχουν ανατροφοδότηση. Οι μέντορες θα πρέπει να είναι σε θέση να εντοπίζουν τις ανάγκες των μαθητών για να τους συμβουλευούν σχετικά με τον καλύτερο τρόπο για να αλληλεπιδράσουν με τις ενότητες, να προσαρμόσουν το περιεχόμενο για να καλύψουν τις ατομικές τους ανάγκες ή να προετοιμάσουν/προσαρμόσουν επιπλέον υλικό, εάν αυτό είναι απαραίτητο.

Ως μέντορες, αναμένεται να:

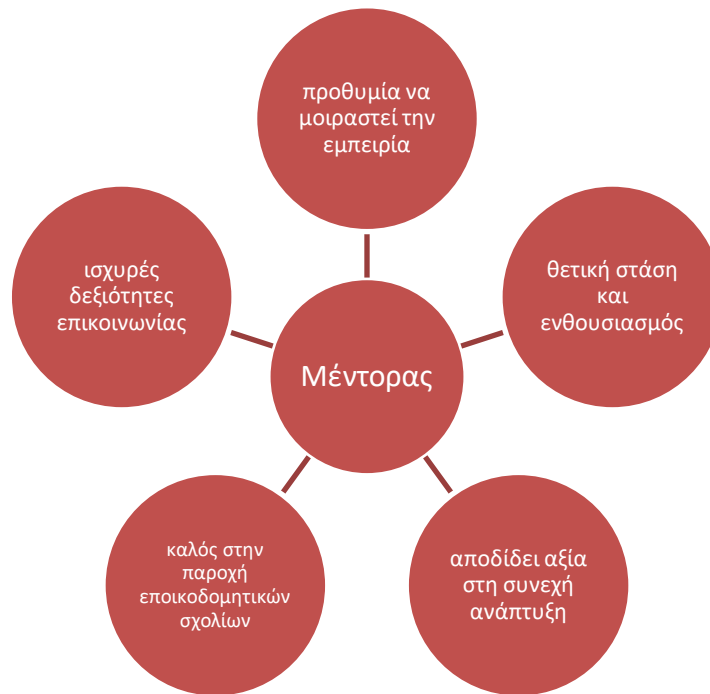
- Εξηγήσετε έννοιες και τεχνική ορολογία στους μαθητές με σχετικά παραδείγματα για τη διευκόλυνση της μαθησιακής διαδικασίας.
- Προσαρμόσετε περιεχόμενο (συμπεριλαμβανομένων παραδειγμάτων) στους μαθητές.
- Παρέχετε επιπλέον υλικό, εάν είναι απαραίτητο (πρόσθετες αναφορές, βίντεο, τοπικές μελέτες περιπτώσεων, κτλ.).
- Δώσετε ανατροφοδότηση σχετικά με την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων και των ασκήσεων.
- Παρακινήσετε και προσελκύστε εκπαιδευόμενους για να αυξήσετε τη συμμετοχή.
- Διευκολύνετε τις διαδικασίες δικτύωσης.

Προκειμένου να εκτελέσετε τις λειτουργίες σας, οι επιτυχημένοι μέντορες πρέπει να δείξουν τις ακόλουθες δεξιότητες:

- Να δείχνετε ενθουσιασμό, πρωτοβουλία, και ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών
- Να είστε προσιτοί και ανοικτοί στη συζήτηση
- Να είστε ικανοί να δημιουργήσετε ένα φιλόξενο μαθησιακό περιβάλλον
- Να είστε οργανωμένοι και προετοιμασμένοι
- Να μπορείτε να εφαρμόζετε ηγετικές δεξιότητες
- Να είστε θετικοί για τη μάθηση των εκπαιδευομένων, κι όχι επικριτικοί
- Να μπορείτε να αξιοποιείτε ατομικές ικανότητες για τη συλλογική κατασκευή γνώσεων
- Να γνωρίζετε το σχετικό θέμα και το υλικό των μαθημάτων

- Να μπορείτε να δίνετε σαφείς εξηγήσεις
- Να χρησιμοποιείτε διάφορες μεθόδους διδασκαλίας και μάθησης
- Να είστε σε θέση να διαχειρίζεστε καλά τη δυναμική της ομάδας
- Να δημιουργείτε αλλά να μην κυριαρχείτε στη συζήτηση
- Να ενδιαφέρεστε για την πρόοδο των μαθητών
- Να μπορείτε να παρέχετε εποικοδομητικά σχόλια
- Να είστε παρόντες: να παρακολουθείτε και να ενημερώνεστε από τους μαθητές

Φιγούρα 2: πέντε ιδιότητες που πρέπει να αναζητήσετε σε έναν μέντορα. Πηγή: <https://thriveglobal.com/stories/5-qualities-to-look-for-in-a-mentor/>

7. ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

7.1 Αποδοτική Επικοινωνία

Συχνά χτίζουμε ένα μόνο πρόγραμμα για όλους τους μαθητές. Αυτό παρουσιάζει πιθανές προκλήσεις στη μαθησιακή διαδικασία που πρέπει να μετριάσει η άπταιστη επικοινωνία μεταξύ μεντόρων και εκπαιδευομένων. Είναι σημαντικό να χρησιμοποιήσετε το κατάλληλο πλαίσιο, λέξεις και φράσεις για να δημιουργήσετε σαφήνεια στη διαδικασία επικοινωνίας. Το μεγαλύτερο μέρος της διαδικασίας ηλεκτρονικής μάθησης είναι άσκοπο για τους μαθητές εάν είναι βαρετό ή οι μαθητές δεν έχουν κίνητρα. Εάν το μάθημα είναι σχετικό και με νόημα, τότε λαμβάνεται καλύτερα. Πολλά προγράμματα επικεντρώνονται στο περιεχόμενο και όχι στην εφαρμογή, αλλά το πρόγραμμα WinEra έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε οι μαθητές να αλληλοεπιδρούν με το περιεχόμενο και να μαθαίνουν κάνοντας (χάρη στην εκτενή συλλογή μελετών περιπτώσεων, δραστηριοτήτων, και τεστ αυτοαξιολόγησης). Οι μαθητές είναι περίπλοκοι και έρχονται στο περιεχόμενο της μικτής μάθησης με διαφορετικές εμπειρίες, επίπεδα δεξιοτήτων και στάσεις. Η αποτελεσματική επικοινωνία βασίζεται στην κατανόηση αυτών των διαφορών και στην εφαρμογή των σωστών στρατηγικών για τη μετατροπή τους σε πολύτιμα πλεονεκτήματα για την εκπαιδευτική κοινότητα.

Να θυμάστε:

- Η αποτελεσματική επικοινωνία περιλαμβάνει κοινή κατανόηση
- Η εμπειρία και το επίπεδο δεξιοτήτων επηρεάζουν την αποτελεσματική επικοινωνία
- Τα προσωπικά κίνητρα επηρεάζουν την αποτελεσματική επικοινωνία

7.2 Κώδικας δεοντολογικής συμπεριφοράς στο Διαδίκτυο - Netiquettes

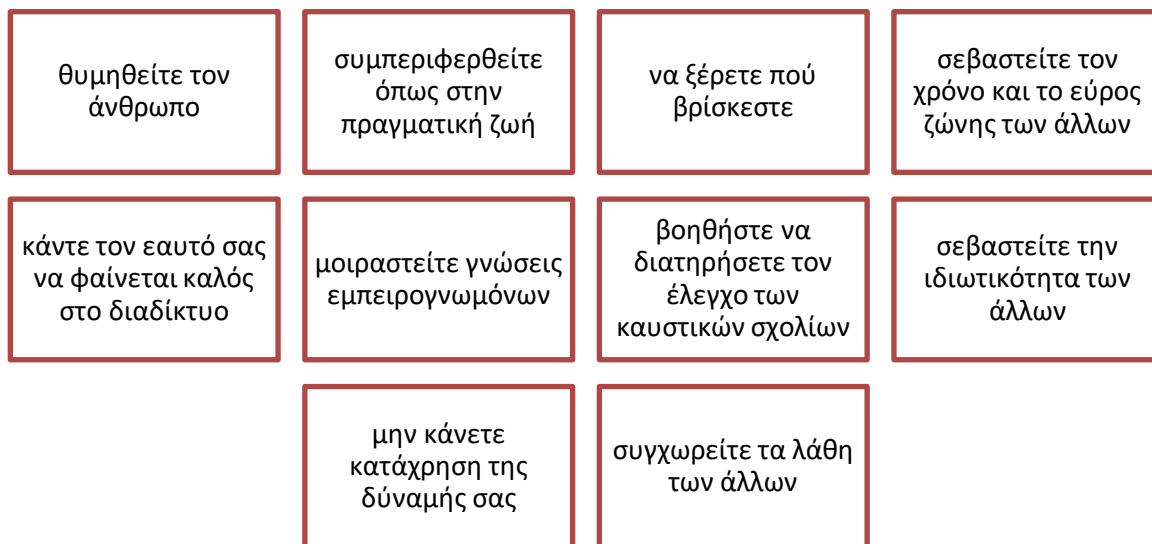
Τα netiquettes είναι βασικοί κανόνες εθιμοτυπίας και ευγένειας που πρέπει να τηρούνται κατά την επικοινωνία σε διαδικτυακά περιβάλλοντα για πιο αποτελεσματική επικοινωνία και καλύτερη χρήση πόρων και χρόνου.

Εκτός από την κοινή λογική, τους καλούς τρόπους, την ευγένεια, το σεβασμό, την σκέψη και την ανοχή, ακολουθούν ορισμένοι κανόνες που πρέπει να τηρείτε κατά την επικοινωνία μέσω του δικτύου γενικά και ειδικότερα στον εικονικό χώρο μάθησης.

- Να θυμάστε πάντα ότι στην άλλη πλευρά του υπολογιστή υπάρχουν άλλοι άνθρωποι, με τις δικές τους ιδέες, συναισθήματα, τρόπους σκέψης και δράση.
- Να γράφετε πάντα σαν να κοιτούσατε τον συνομιλητή σας στα μάτια. Ποτέ μην γράφετε κάτι που δεν θα λέγατε μπροστά σε άλλο άτομο.
- Προσπαθήστε να συμπάσχετε με τους ανθρώπους από την άλλη πλευρά. Σε όλους αρέσει όταν οι άλλοι βάζουν τον εαυτό τους στη θέση τους.
- Να είστε όσο το δυνατόν πιο σαφείς, συγκεκριμένοι και συνοπτικοί σε κάθε μία από τις συνεισφορές και τις συμμετοχές σας. Έχει αποδειχθεί ότι οι σύντομες παρουσιάσεις είναι πιο ευανάγνωστες από τις ατελείωτες διαδοχικές παραγράφους.
- Είναι αποδεκτό να χρησιμοποιήσετε το «εσύ» για να απευθυνθείτε σε άλλα άτομα, εκτός από το ότι κάποιος ζητά ρητά να αντιμετωπιστεί πιο σεβαστά.
- Να χρησιμοποιείτε πάντα ευγενική γλώσσα και σεβασμό για άλλους συμμετέχοντες.
- Γράψτε σωστά, φροντίστε την ορθογραφία και τη γραμματική.
- Χρησιμοποιήστε τυπικές γραμματοσειρές όπως Ariel, Calibri ή Times new Roman και χρησιμοποιήστε μέγεθος γραμματοσειράς 10 ή 12.
- Περιορίστε και πιθανώς αποφύγετε τη χρήση emoticon όπως :) ή ☹.
- Χρησιμοποιήστε σωστά τα κεφαλαία και μικρά γράμματα. Αποφύγετε να γράφετε με κεφαλαία γράμματα, καθώς αυτό ισοδυναμεί με φωνές.
- Δεν γράφετε SMS ή tweets, επομένως θα πρέπει να αποφύγετε τον τύπο γραφής που χρησιμοποιείται συνήθως σε αυτά τα κανάλια επικοινωνίας.
- Στα μηνύματα αλληλογραφίας, να θυμάστε πάντα να τοποθετείτε το θέμα του μηνύματος και ότι το ίδιο είναι επαρκώς ενδεικτικό του περιεχομένου του μηνύματος, με ακρίβεια και συντομία.
- Πείτε γεια στην αρχή του μηνύματος και πείτε αντίο δείχνοντας ποιος είστε με το όνομά σας, ακριβώς όπως θα κάνατε σε μια φυσική κάρτα.
- Κρατήστε το «Re»: στο θέμα εάν είναι απάντηση (μέσω email).

- Στα φόρουμ, διαβάστε προσεκτικά το θέμα και τις προηγούμενες συνεισφορές προτού συμμετάσχετε. Χρησιμοποιήστε τα θέματα συζήτησης που δημιουργήθηκαν για κάθε θέμα απαντώντας πάντα στο πρωτότυπο του μηνύματος. Μην δημιουργείτε νέα θέματα ή θέματα συζήτησης για κάθε επιθυμητή συνεισφορά ή απάντηση που θέλετε να δώσετε.
- Κάντε υπομονή.
- Να είστε ανεκτικοί στα λάθη των άλλων. Είναι εύκολο να κάνετε λάθη συνεχώς και είναι ενοχλητικό να βρίσκετε άτομα στο διαδίκτυο που διορθώνουν τυχόν λάθη που έχουν κάνει άλλοι.
- Σεβαστείτε τον χρόνο που ενδέχεται να χρειαστούν να ανταποκριθούν οι άλλοι. Το εύρος της μεγαλύτερης ή μικρότερης ικανότητάς τους για απόκριση, ευγλωττία ή γνώση, η ύπαρξη άλλων επαγγελμάτων κτλ., μπορεί να επηρεάσουν την ανάγκη ενός ατόμου να πάρει περισσότερο χρόνο για να δώσει μια απάντηση από ό,τι θα χρειαστούν άλλα άτομα.
- Προσέξτε όταν χρησιμοποιείτε σαρκασμό και χιούμορ, καθώς συχνά μπορεί να παρεξηγηθούν ειδικά σε πολυπολιτισμικά, διαδικτυακά περιβάλλοντα.
- Μην στέλνετε μηνύματα με θρησκευτικό, πολιτικό ή κοινωνικό περιεχόμενο, ως συγκεκριμένα θέματα που θα μπορούσαν να προσβάλουν άλλους συμμετέχοντες.
- Να είστε προληπτικοί και συμμετοχικοί. Μοιραστείτε τις γνώσεις σας με τα υπόλοιπα μέλη της κοινότητας εικονικής μάθησης.
- Να σέβεστε την ιδιωτικότητα των ανθρώπων.
- Να σέβεστε τα πνευματικά δικαιώματα του υλικού που αναπαράγετε και τις αναφορές στους συγγραφείς.

Φιγούρα 3: Οι 10 βασικοί κανόνες του netiquette. Πηγή: <http://www.albion.com/netiquette/corerules.html>

8. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι αλληλεπίδρασης με έναν εκπαιδευτή/μέντορα ή άλλους μαθητές που έχουν εγγραφεί στο Πρόγραμμα WinEra. Μερικοί τρόποι για την επίτευξη επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης περιλαμβάνουν:

- **Χρήση του Φόρουμ Συμμετεχόντων**

Ένα ανοιχτό φόρουμ είναι διαθέσιμο στην αρχική σελίδα της πλατφόρμας, όπου μαθητές και εκπαιδευτές μπορούν να μοιραστούν τις σκέψεις και τις απόψεις τους σχετικά με το εκπαιδευτικό υλικό, να θέσουν και να επιλύσουν ερωτήσεις και να συζητήσουν διάφορα θέματα.

Για να αρχίσετε μια συζήτηση στο φόρουμ, κάντε κλικ στο "*Πνέου θέματος συζήτησης*" και δημοσιεύστε το μήνυμα που θέλετε να επικοινωνήσετε. Μόλις δημοσιευτεί η ανάρτηση, άλλοι χρήστες μπορούν να τη δουν και να απαντήσουν ανάλογα.

- **Προβολή η βαθμολόγηση μιας δραστηριότητας**

Ατομικές ή ομαδικές δραστηριότητες περιλαμβάνονται σχεδόν σε κάθε ενότητα του Προγράμματος. Οι μαθητές μπορούν να υποβάλουν μια δραστηριότητα, υπό τη μορφή μιας εργασίας, και να λάβουν βαθμό ή άλλη μορφή ανατροφοδότησης, αντανακλώντας τις γνώσεις και τις δεξιότητες που έχουν αποκτήσει. Αρκετές από αυτές τις δραστηριότητες απαιτούν τη φυσική παρουσία εκπαιδευτών/μέντορων και μαθητών, παρέχοντας έτσι ευκαιρίες για περαιτέρω αλληλεπίδραση και δικτύωση.

Για να δείτε μια εργασία, επιλέξτε οποιαδήποτε δραστηριότητα και κάντε κλικ στην επιλογή "*Εμφάνιση όλων των υποβολών*" ή "*Βαθμός*".

- **Έλεγχος ενός Τεστ Αυτοαξιολόγησης**

Κάθε ενότητα περιλαμβάνει ένα τεστ πολλαπλής επιλογής, ώστε οι μαθητές μπορούν να αξιολογήσουν τις γνώσεις τους σχετικά με τα θέματα που καλύπτονται στα Θεωρητικά Πλαίσια.

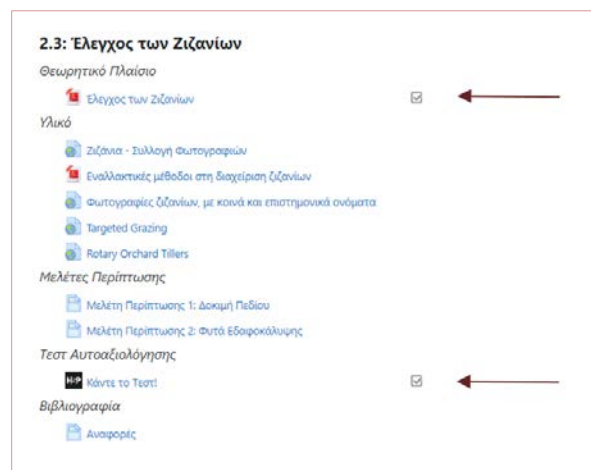
Για να ελέγξετε την απόδοση των μαθητών, επιλέξτε την επιλογή "*Βαθμοί*" στο αριστερό μενού της πλατφόρμας. Από εκεί, μπορείτε να ελέγξετε όλους τους βαθμούς των μαθητών ως σύνολο ή ατομικά.

9. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Το [Πανεπιστήμιο της Σαλαμάνκα](#) αποτελεί το εξουσιοδοτημένο ίδρυμα πιστοποίησης για το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα WinEra. Για να αποκτήσετε την πιστοποίησή σας, πρέπει να ολοκληρώσετε το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της ανάγνωσης και αφομοίωσης των θεωρητικών υλικών και της ολοκλήρωσης των τεστ αυτοαξιολόγησης.

Για να επιτευχθεί αυτό, οι μαθητές πρέπει να ακολουθήσουν τα παρακάτω βήματα:

1. Για την κάθε ενότητα, θα χρειαστεί να διαβάσουν και να ολοκληρώσουν με επιτυχία το Θεωρητικό Πλαίσιο και τα Τεστ Αυτοαξιολόγησης. Κάθε φορά που ολοκληρώνετε ένα συγκεκριμένο υλικό, πρέπει να το επισημάνετε πατώντας το σημείο ελέγχου, όπως φαίνεται στο παράδειγμα πιο κάτω.

2. Με την επιτυχή επισήμανση όλων των απαραίτητων υλικών, θα μπορούν να κατεβάσουν ένα Πιστοποιητικό Συμμετοχής, που βρίσκεται στο κάτω μέρος της πλατφόρμας («ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ»).
3. Για να αποκτήσουν το πιστοποιητικό τους, θα πρέπει να επικοινωνήσουν με το Πανεπιστήμιο της Σαλαμάνκα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (στο jmelgosa@usal.es και eva.lahuerta@usal.es), καθώς και το σημείο επαφής της χώρας τους, επισυνάπτοντας το Πιστοποιητικό Συμμετοχής ως απόδειξη της επιτυχούς ολοκλήρωσης του Εκπαιδευτικού Προγράμματος.

Χώρα	Σημείο επαφής	Email	Αριθμός τηλεφώνου
Γαλλία	CDE Petra Patrimonia	contact@cde-petrapatrimonia.com	+33 07 77 26 44 18
Κύπρος	Eurosucccess Consulting	info@eurosc.eu	+357 22 42 01 10
Ισπανία	University of Salamanca	jmelgosa@usal.es και eva.lahuerta@usal.es	+34 677585229
Ιταλία	GAL Molise	info@moliseversoil2000.it	+39 (0)874 484508
Βουλγαρία	DAKOM	haradinova@gmail.com και ana.sharkova@gmail.com	+359 (0)877 643 490
Κροατία	“Agroturist” Vodnjan - Dignano	agroturist.vodnjan@gmail.com	+385 (0)992 020 933

4. Μετά την επιβεβαίωση των προσωπικών τους στοιχείων και την έγκριση από τους διαχειριστές της πλατφόρμας WinEra ότι όλα τα απαιτούμενα περιεχόμενα έχουν προσπελαστεί και συμπληρωθεί σωστά, το Πανεπιστήμιο της Σαλαμάνκα θα εκδώσει το επίσημο πιστοποιητικό που θα περιέχει τα συγκεκριμένα περιεχόμενα και τις δεξιότητες που έχετε αποκτήσει. Το πιστοποιητικό θα υπογραφεί ψηφιακά, ώστε οι μαθητές να μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν χωρίς την παρουσίαση φυσικού εγγράφου.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Bacchus SME (2018) Training course: <https://www.bacchuslearning.eu>

Bach, D., Smith, C. and Steel, C. (2019). A tutor's guide to teaching and learning at UQ. The University of Queensland, Australia, available at: <https://itali.uq.edu.au/files/4600/Tutors-Guide.pdf>

Fit to Comfort (2018) Manual for trainers, available at: <https://fit2comfort.edu>